Co-funded by the European Union

CycleRight

Koordinācijas grupas 7.sanāksme

Projekts - ‘Riteņbraukšanas politikas uzlabošana, koncentrējoties uz klimata noturību, pieejamību un drošību’ jeb CycleRight

Inguna Tomsone
Projekta koordinatore, Latvijas Zaļo ceļu asociācija un KPR
inguna.tomsone@kurzemesregions.lv

20.11.2026. | Attālināti

Projekta mērķis

CycleRight ir starpreģionu sadarbības projekts, kura mērķis ir uzlabot riteņbraukšanas politiku iesaistītajos reģionos, izmantojot pieredzes apmaiņas aktivitātes, koncentrējoties uz drošu, klimata ziņā noturīgu infrastruktūru un sociālo iekļaušanu.

Galvenie tematiskie virzieni

1. Riteņbraukšana pilsētā

2. Reģionālie tīkli

3. Multimodalitāte

Horizontālie aspekti

- Klimata noturība
- Sociālā iekļaušana & pieejamība
- Drošība

#7 Darba kārtība

1. Atskats uz trīs pieredzes braucieniem
   - ✓ Livorno province (Itālija, Toskānas reģions)
   - ✓ Polija (Žešuva, Staļova)
   - ✓ Deinze (Beļģija)

2. Pilota aktivitātes – sliežu velosipēds - ieviešana Dienvidkurzemes novada Priekulē

3. Diskusija par labo prakšu pārnesi Kurzemes reģionā

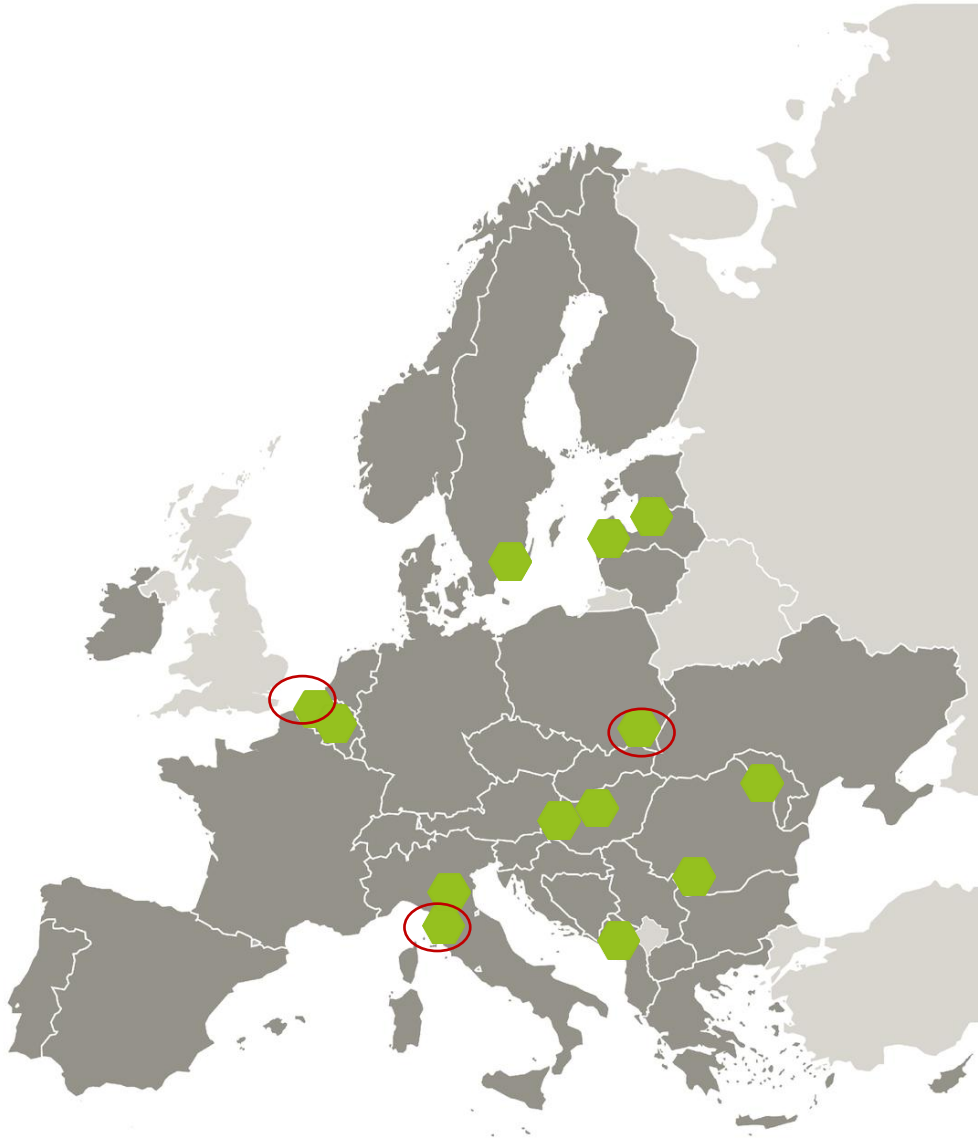

Sestā projekta pieredzes vizīte Livorno provincē, Toskānas reģionā Itālijā

Uzņemošais projekta partneris – **Livorno province**

2026. gada 3. - 4. marts

Galvenā tēma – veiksmīga dažādu **pārvaldes līmeņu koordinācija** veicina ilgtspējīgu un **multimodālu mobilitāti** sarežģītās teritorijās.

Livorno provincē ir piekrastes un paugurainas teritorijas, kā arī pilsētu un lauku teritorijas. Starp šīm teritorijām mērķtiecīgi ir veidota savienojamība un pielietota saskaņota politika, tādejādi veicinot aktīvu un multimodālu pārvietošanos.

Livorno provinces raksturojums

Livorno provinces iedzīvotāju skaits – 325 571 iedz.

Iedzīvotāju skaits Livorno pilsētā – 153 tūkt. iedz. (2024.g.). Demogrāfiskā tendence – lēna lejupslīde (~0,5% gadā), kas saistīta ar zemu dzimstību un sabiedrības novecošanos. Migrācija nespēj kompensēt.

Līdzīgas demogrāfiskās tendences raksturīgas Livorno provincē, Toskānas reģionā. Starp Itālijas reģioniem ir izteiktas atšķirības – ziemeļu reģioni ir ar stabilāku un augošu iedzīvotāju skaitu (Lombardija (Milāna), Emīlija-Romanja (Boloņa)), bet dienvidu reģionos ir sliktāka situācija.

Livorno osta - viena no lielākajām ostām Vidusjūrā.

Provinces piekraste ir viena no gleznainākajiem Itālijas pussalas posmiem, katru gadu piesaistot miljoniem apmeklētāju.

Šī tūrisma plūsma rada ievērojamu sezonālu mobilitātes slodzi, kas jālīdzsvaro ar vietējo iedzīvotāju ikdienas pārvietošanās vajadzībām.

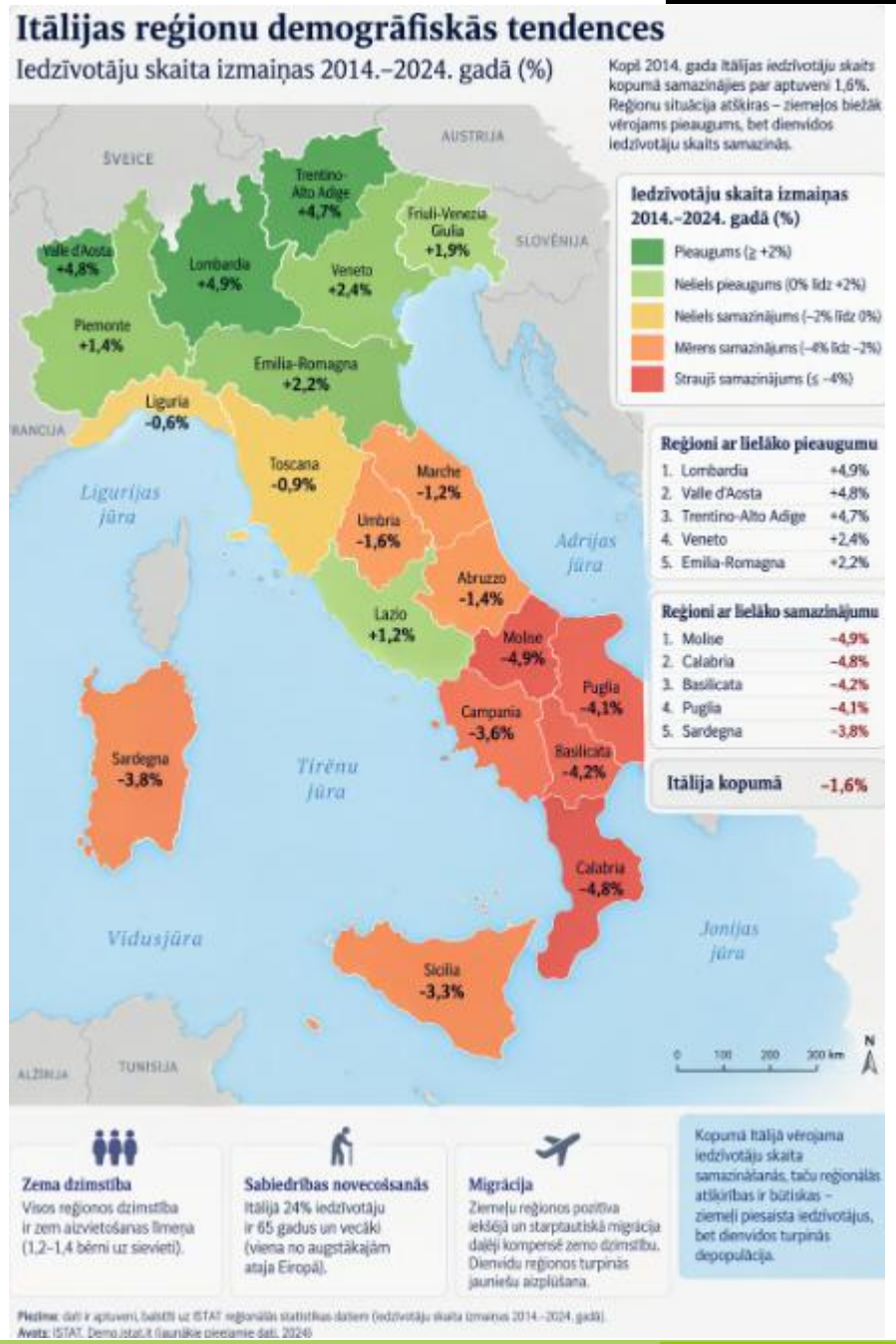

Koordinēta sadarbība starp dažādiem pārvaldības līmeņiem

Reģionālās stratēģijas un projekti

Toskānas reģiona Integrētā infrastruktūras un mobilitātes programma (PRIIM)

Ilgtspējīgas pilsētas mobilitātes plāns (SUMP), kas šobrīd tiek izstrādāts Livorno provinces plašākai teritorijai

Cieša koordinācija starp fondiem un mērķtiecīga velopolitikas īstenošana.

- ✓ Projekts "Territori" kā platforma sadarbības stiprināšanai starp reģioniem un pārvaldības modeļu izstrādei
- ✓ Pēctecīgi projekti INTENSE un INTENSEible

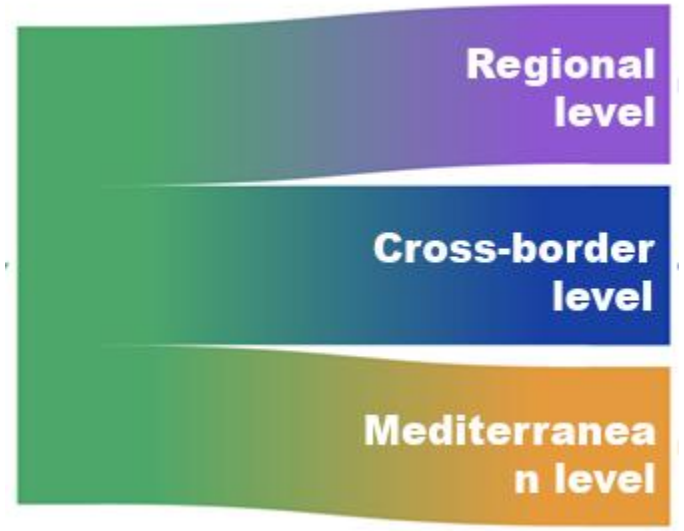

Pēctecīgi projekti – INTENSE, INTENSEible

Interreg Maritime Italy-France 2014-2020 programma

Interreg Maritime Italy-France 2021-2027 programma

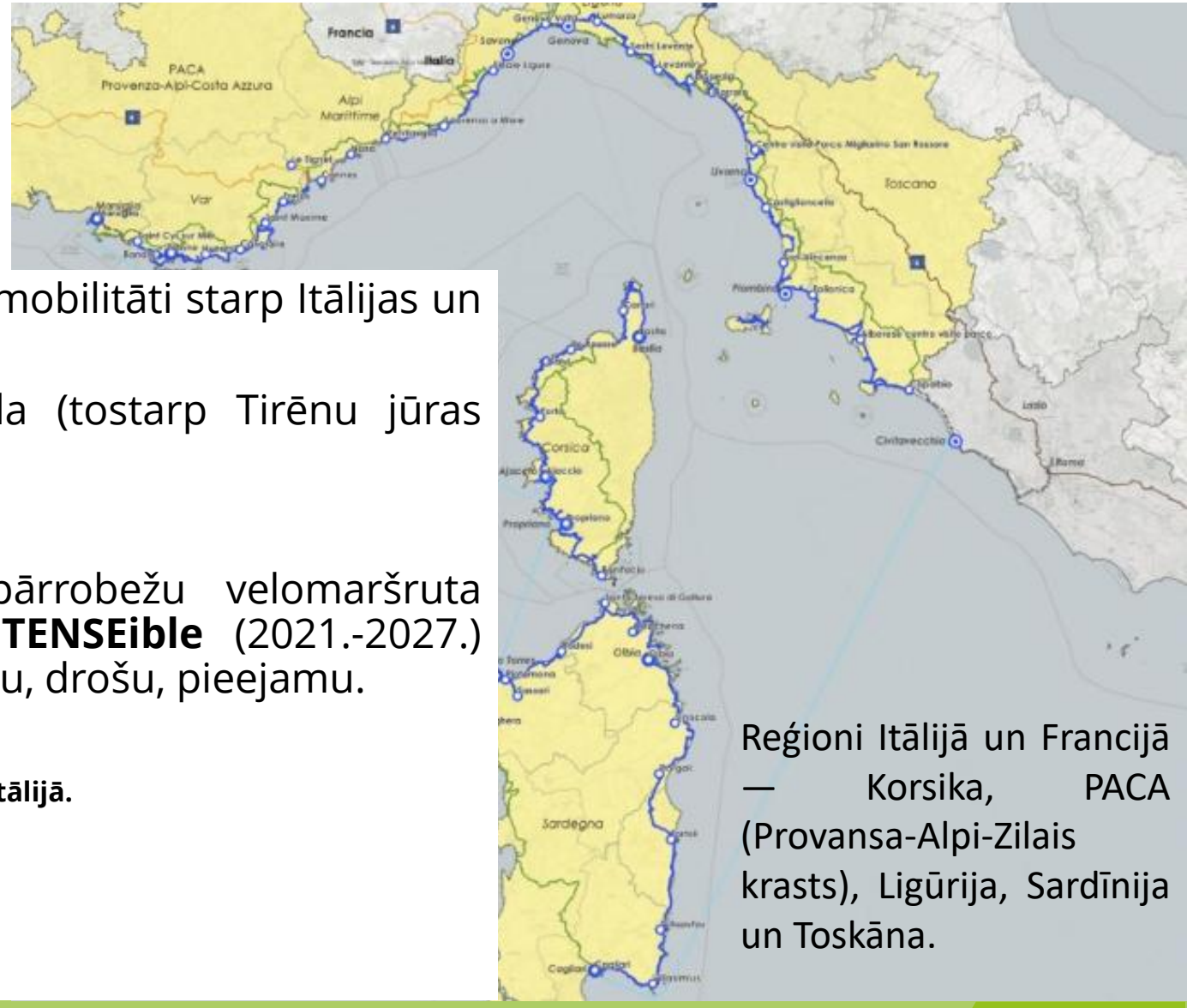

Projektu mērķi – attīstīt un pilnveidot pārrobežu mobilitāti starp Itālijas un Francijas piejūras teritorijām.

Projekts ir vērsts uz tūrisma velomaršrutu tīkla (tostarp Tirēnu jūras velomaršruta Toskānā) attīstību un atjaunināšanu.

INTENSE (2014.-2020.) laikā tika izstrādāts pārrobežu velomaršruta koncepts un pārvaldības modelis, savukārt **INTENSEible** (2021.-2027.) mērķis ir šo maršrutu padarīt praktiski izmantojamu, drošu, pieejamu.

~1000 km veloceļa apzināšana, marķēšana gar Tirēnu jūru Francijā un Itālijā.

Izveidota infrastruktūra un pakalpojumi velotūristiem:

- Atpūtas zonas
- E-velosipēdu uzlādes punkti
- Posmu projektēšana vai izbūve

Reģioni Itālijā un Francijā — Korsika, PACA (Provansa-Alpi-Zilais krasts), Ligūrija, Sardīnija un Toskāna.

Projekts INTENSEible tālāk attīsta savienojamību ar EuroVelo maršrutiem, ar valsts, reģionālas un vietējas (pilsētu, lauku) nozīmes veloceļiem

Projekts INTENSEible attīsta intermodālus savienojumus ar ostām, dzelzceļa stacijām

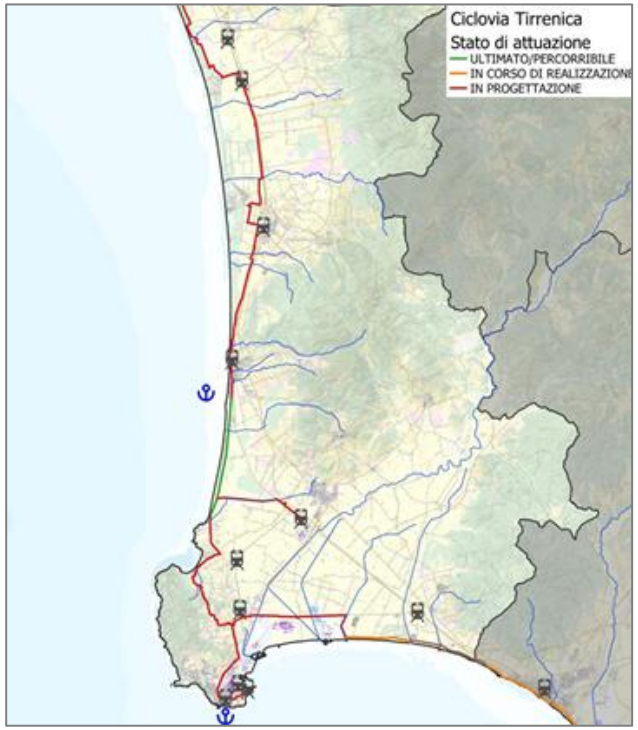

Itālijas nacionālais velomobilitātes plāns un Tirēnu veloceļš

10 nacionālas nozīmes velomaršruti, kas ir savienoti no Itālijas ziemeļiem līdz dienvidiem.

Mērķis: izveidot nepārtrauktu veloceļu tīklu.

Finansējums: valsts un reģionālie fondi projektēšanai, izbūvei, drošības uzlabojumiem.

Ietekme: lēnais tūrisms, autotransporta plūsmas samazināšana, vietējā ekonomiskā attīstība.

Tirēnu jūras velomaršruts - viens no 10 prioritārajiem valsts veloceļiem. Tas stiepjas gar visu Itālijas Tirēnu jūras piekrasti vairāk nekā 870 km (no Ventimiljas līdz Romai), šķērsojot Ligūriju, Toskānu, Lacio.

Toskānas reģionā velomaršruta garums 382 km:

25 milj. EUR (17,4 milj. ANM, 5,3 milj. valsts līdz., 2,2 milj. vietējās pašv.)

23% pabeigts/braucams, 33% izbūves procesā, 44% projektēšanas stadijā

Tirēnu jūras velomaršruta sinerģija ar aizsargājamām dabas teritorijām

Tirēnu veloceļš ir mugurkauls, kas savieno Toskānas galvenos bioloģiskās daudzveidības mezglus, izveidojot vienotu maršrutu starp nacionālajiem parkiem, reģionālajiem parkiem un aizsargājamām teritorijām.

Galvenie reģionālie parki un rezervāti:

- **Toskānas arhipelāga nacionālais parks:** Savienojums starp krastu un jūras liegumu.
- **Minjarino, Sanrosores, Masačukoli reģionālais parks:** Ziemeļu piekrastes "zaļās plaušas".
- **Djačas Botronas reģionālais rezervāts:** Starptautiskas nozīmes mitrājs (Ramsar vieta).
- **Padule Orti-Botagones reģionālais rezervāts:** Stratēģiska oāze gājputniem.
- **Maremmas reģionālais parks:** Pirmatnējās dabas un ainavas integritātes simbols
- u.c.

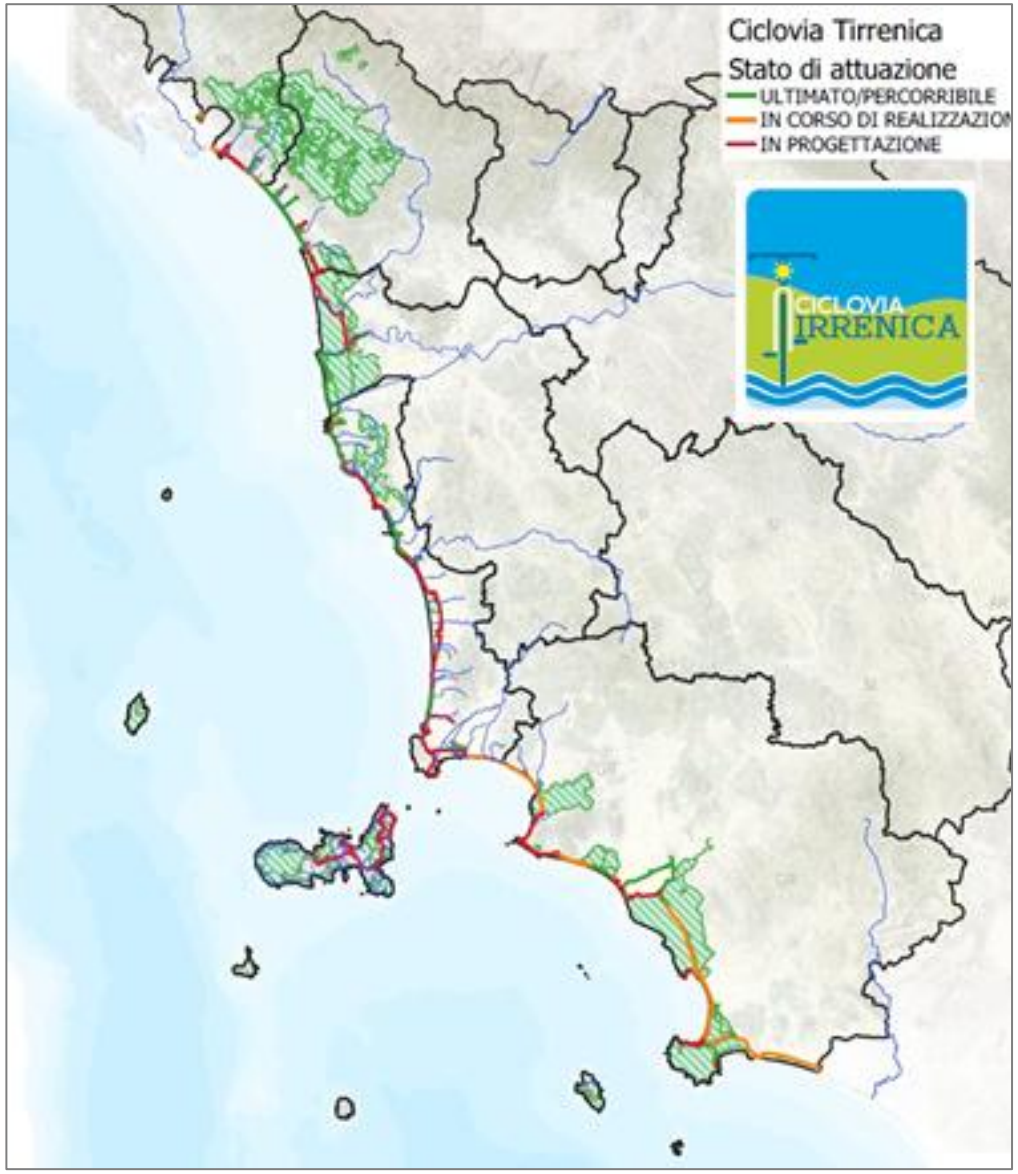

Livorno provinces paplašinātais SUMP

29 pašvaldības = 19 (Livorno provincē) + 10 (kaimiņu)

Mērķis: saskaņot ES un nacionālās prioritātes ar vietējo mobilitāti, risinot piekrastes sezonālā tūrisma slodzi, iekšzemes lauku apvidu pieejamību un ostu-rūpniecības sektora prasības. Veloinfrastruktūra (īpaši Tirēnu jūras veloceļš) tiek integrēta ar dzelzceļa un autobusa tīkliem.

SUMP iekļautie galvenie transporta tīkla elementi multimodālā mobilitātē:

- Tirēnu jūras veloceļš – stratēģisks piekrastes koridors tūristiem un ikdienas braucējiem
- Dzelzceļa tīkls – maģistrālais mugurkauls tālākajiem braucieniem
- Autobusu tīkls – sabiedriskai transports pilsētas un laukos
- Pieejamība – visaptverošs novērtējums par pieejamību (personām ar invaliditāti un citām personām)

B On time – aplikācija multimodāla ceļojuma plānošanai (autobuss, vilciens, ūdenstransports, velosipēds)

- **sabiedriskā transporta veidi Livorno provinces teritorijā + sasaiste ar Toskānas reģionu**
- **papildus slāņi - veloceliņi, velosipēdu koplietošana, pludmales (informācija par pludmales veidu)**

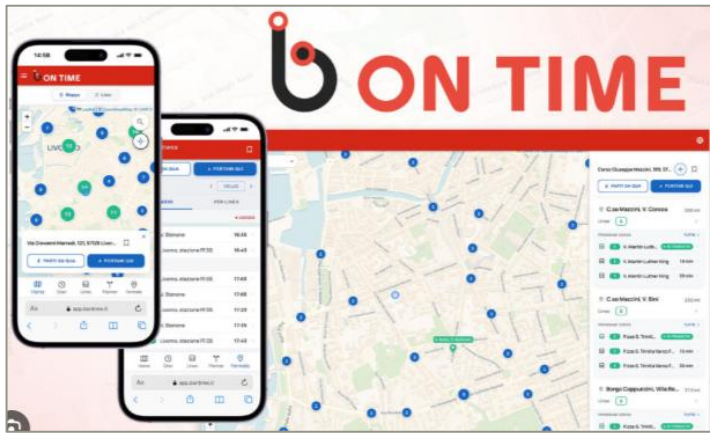

Secinājumi par riteņbraukšanu Livorno provincē

Visā provincē joprojām pastāv būtiski infrastruktūras izaicinājumi:

- ✓sadrumstaloti veloinfrastruktūras tīkli
- ✓nepietiekami multimodālie mobilitātes mezgli
- ✓novecojis ceļu segums, kas attur no aktīvās pārvietošanās

Lai risinātu šīs problēmas, riteņbraukšana ir viena no ilgtspējīga mobilitātes plāna prioritātēm. Tā mērķis ir izveidot patiesi multimodālu transporta sistēmu, kas sniedz ieguvumus gan cilvēkiem, gan videi, koordinējot politikas instrumentus un projektus.

Livorno pilsētas mobilitātes plāns
(apstiprināts 2021.gada maijā)

Šajā pilsētas mobilitātes plānā ir integrēts BICIPLAN, kas ir velosatiksmes attīstības stratēģiskais plāns.

BICIPLAN galvenie stratēģiskie mērķi:

- ✓ Padarīt velobraukšanu pilsētā vieglāku un drošāku
- ✓ Uzlabot transporta veidu sadalījumu (modal share), palielinot velo un citu ilgtspējīgu pārvietošanās veidu īpastvsaru
- ✓ Izveidot nepārtrauktu un savienotu veloceļu tīklu visā pilsētas teritorijā
- ✓ Mudināt iedzīvotājus izmantot velosipēdu ikdienas braucieniem uz darbu, skolu, atpūtai un tūrismam

Tulkojums:
Pēc šī veloceliņa Jūs varat atkāpties

Papildus fiziskās infrastruktūras plānošanai **BICIPLAN ietver spēcīgu sabiedrības līdzdalības un sociālās iesaistes komponenti**, rīkojot publiskas debates, lai pārvarētu iedzīvotāju pretestību un sociālos aizspriedumus pret velojoslu izbūvi un pilsētas velobraucējiem.

Sasniegtie rezultāti Livorno pilsētā velosatiksmes jomā

- Kopš 2021. gada velosipēdu infrastruktūras tīkls Livorno ir dubultojies – no 20 km līdz 40 km.
- Izveidota lieliska velostacija, kas kļūst par sava veida ilgtspējīgas mobilitātes centru *(bildes skatīt nākamā slaidā)*.
- Tiek organizēti veiksmīgi pasākumi velosipēdistiem un ģimenēm.

Velo novietne/stacija Livorno pie dzelzceļa stacijas (ļoti senā pagātnē tā bija zirgu pajūga novietne un dizains atsaucas uz tiem laikiem)

Secinājumi par velobraukšanu Livorno pilsētā

Kopumā veloceliņu kvalitāte tika vērtēta pozitīvi - tie ir pietiekami plati, ar nelieliem kāpumiem un bez būtiskiem šķēršļiem.

Vispārīgi ieteikumi:

- ✓ Uzlabot maršrutu pamanāmību, piem., ar kvalitatīvākiem ceļa apzīmējumiem un atstarojošiem marķējumiem
- ✓ Dažviet asfaltsegums ir bojāts laika apstākļu vai koku sakņu ietekmē
- ✓ aizauguša veģetācija atsevišķos posmos sašaurina veloceļu par 30-50 centimetriem

Ieteikumi par piejūras celiņu:

- ✓ Piejūras veloceliņš varētu kļūt par ļoti spēcīgu pilsētas velotīkla mugurkaulu, taču ne vienmēr tas ir viegli sasniedzams no pilsētas puses, jo piekļuvi apgrūtina intensīvas satiksmes ielas un augstas apmales
- ✓ Pieejamību varētu uzlabot, izmantojot vietējās ielas, kuras dažviet varētu integrēt arī pašā maršrutā

Inovācijas

IDENTIBIKE ir Eiropas (galvenokārt Itālijā izstrādāta) digitālā velosipēdu identifikācijas un pretaizdzīšanas platforma, kas apvieno NFC tehnoloģiju, mobilo lietotni un blokķēdes (blockchain) tehnoloģiju. Tā darbojas kā **velosipēda "digitālā numura zīme"** īpašumtiesību apliecināšanai un zādzību novēršanai.

IDENTIBIKE komplektā ir iekļauta NFC karte un tā tiek nolasīta ar viedtālruni, izmantojot attiecīgo lietotni.

Katram velosipēdam tiek piešķirta **unikāla digitālā identitāte.**

identibike

www.identibike.eu

Daudzfunkcionāls komplekss, kas izveidots, lai sniegtu darba iespējas jauniešiem ar garīga rakstura traucējumiem.

- **sociāls kooperatīvs, ko dibināja vecāku grupa un darbojas Livorno, veicinot jauniešu ar invaliditāti nodarbinātību un tajā ietilpst:**
  - picērija ar grila restorānu
  - naktsmītne ar brokastīm
  - stāvvieta kemperiem

https://www.parcodelmulino.it/

- **2025.gadā papildus izveidots «BIKE PARK» - ilgtspējīgam velotūrismam:**
  - velosipēdu remonta darbnīca
  - velosipēdu noma
  - Tūrisma informācijas punkts

Septītā projekta pieredzes vizīte Polijā, Piekarpatu vojevodistē jeb reģionā

Uzņemošais projekta partneris – **Piekarpatu vojevodistes birojs** (reģionālās pārvaldes iestāde)

2026. gada 24. - 25. jūnijs

Galvenā tēma – iepazīties ar Polijas Piekarpatu reģiona labās prakses piemēriem velomobilitātes, veloinfrastruktūras un velotūrisma plānošanā, attīstībā un veicināšanā

Par Piekarpatu reģionu un Žešovu (Rzeszow)

- Žešova ir viena no lielākajām pilsētām Polijas dienvidaustrumos un ir Piekarpatu reģiona administratīvais, ekonomiskais, kultūras centrs
- Piekarpatu reģionā dzīvo nedaudz vairāk kā 2 milj. iedzīvotāju
- Žešovā dzīvo 199 tūkst. iedzīvotāju un iedzīvotāju skaits pieaug, ir pozitīva dabiskā pieauguma tendence (tas atšķiras no kopējās Polijas un Piekrapatu reģiona lejupslīdes tendences)
- Galvenie dzinējspēki ir pilsētas ekonomiskā attīstība (aviācijas nozare, IT, farmācija), spēcīgas augstskolas
- Žešovā ir veikti ievērojami ieguldījumi veloinfrastruktūrā, sporta un atpūtas zonās
- 2026.gadā Žešova ir «Eiropas sporta pilsēta»

rzeszów

Rzeszów 2026

Europejskie Miasto Sportu

Bieszczadu velomaršruts un Green Velo

- Investīcijas velotūrismā un drošā veloinfrastruktūrā ir divas no reģiona galvenajām prioritātēm.
- Viena no ilgstošām iniciatīvām šajā jomā ir **"Green Velo"** – garākais velomaršruts Polijā (kopumā 2000 km, bet Piekarpatu reģ. – 428 km)
- 2023. gadā tika izstrādāta dokumentācija velomaršrutiem (kartē iezīmēti zilā krāsā), kas savieno Green Velo ar Bieszczadu teritoriju, un pašlaik tā tiek daļēji īstenota, izmantojot dažādus finansējuma avotus
- Posmi zaļā krāsā – tiek izstrādāta dokumentācija kopā ar autoceļa pārbūvi

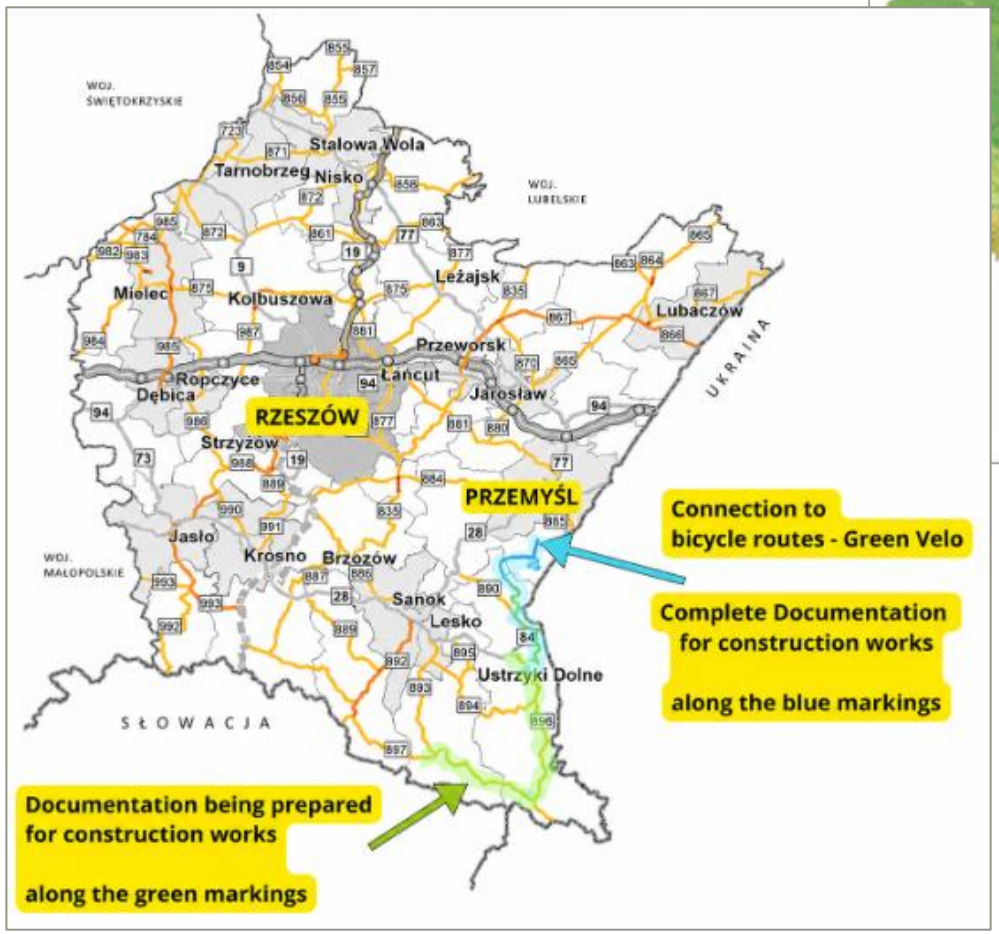

Velocelinu izbūve Piekarpatu reģionā pa gadiem

Year	Total length of cycle paths and pedestrian and cycle paths along provincial roads [km]	growth per year
2021	99,9	--
2022	107,5	7,6
2023	118,4	10,9
2024	136,6	18,2
2025	156,1	19,5

Dzelzceļa transporta integrācija ar velomobilitāti

Piekarpatu reģions ir īstenojis vērienīgu transporta projektu — Piekarpatu aglomerācijas dzelzceļu (PKA / Podkarpacka Kolej Aglomeracyjna):

- Iegādāti 10 vilcienu sastāvi
- Izbūvēts vilcienu remonta un apkopes centrs
- Izbūvēta dzelzceļa līnija uz Jašonkas (Jasionka) lidostu un pārsēšanās mezgli pie dzelzceļa pieturām
- Palielināta vilcienu kustības frekvence Žešovas aglomerācijas teritorijā un noteikta PKA ietekmes zona

PKA PODKARPACKA KOLEJ AGLOMERACYJNA

Dzelzceļa transporta integrācija ar velomobilitāti

- Lai pilnvērtīgi izmantotu velotīkla milzīgo potenciālu, ir **nepieciešama ciešāka dažādu transporta veidu sasaiste, īpaši ar dzelzceļa satiksmi**. Tiek veikta vilcienu vagonu modernizācija un palielināts velosipēdu novietņu skaits.

- **Bike & Ride (B&R) stāvvietas dzelzceļa stacijās**
  - ļauj tuvējo apdzīvoto vietu iedzīvotājiem atstāt savus velosipēdus un turpināt ceļu ar vilcienu
  - palielinājis dzelzceļa pieturu pieejamību un mudinājis iedzīvotājus garākiem braucieniem izmantot sabiedrisko transportu, nevis privātās automašīnas

- **Dzelzceļa ritošā sastāva modernizācija velosipēdu pārvadāšanai**
  - Piekarpatu vojevodiste ir dzelzceļa sastāvu īpašniece
  - Transportlīdzekļiem, kas kursē uz tūrisma galamērķiem, tika nolemts mainīt funkcionalitāti
  - īpašas velosipēdu zonas izveidi un drošu vertikālo un horizontālo turētāju uzstādīšanu, kas stabilizē velosipēdus brauciena laikā un novērš bojājumu risku

Žešovas (Rzeszow) pilsētas un tās funkcionālās zonas SUMP līdz 2030/2035 gadam

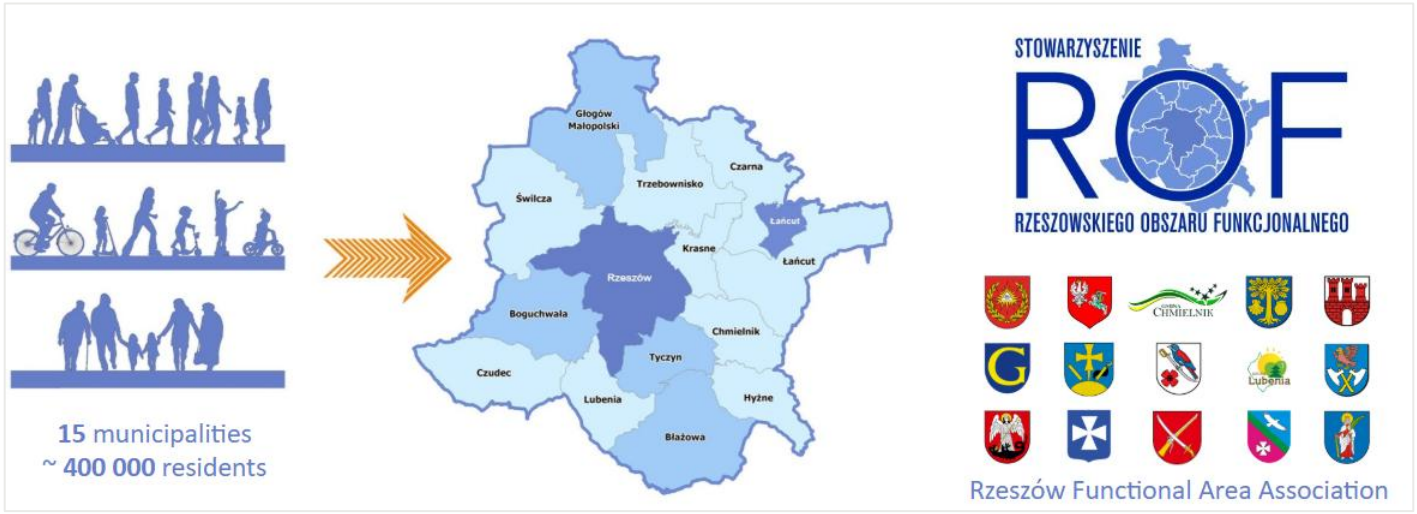

- SUMP ir izstrādāts Žešovas Funkcionālajai zonai (ROF) — ne tikai Žešovas pilsētai
- aptver 15 pašvaldības un aptuveni 400 000 iedzīvotāju
- apstiprināts pilsētas domē 2025. gada aprīlī

Transporta noslodze pilsētā un virzība uz ilgtspējīgas mobilitātes palielināšanu

Pilsētas mērķis: mainīt transporta veidu sadalījumu par labu aktīvajai mobilitātei un sabiedriskajam transportam

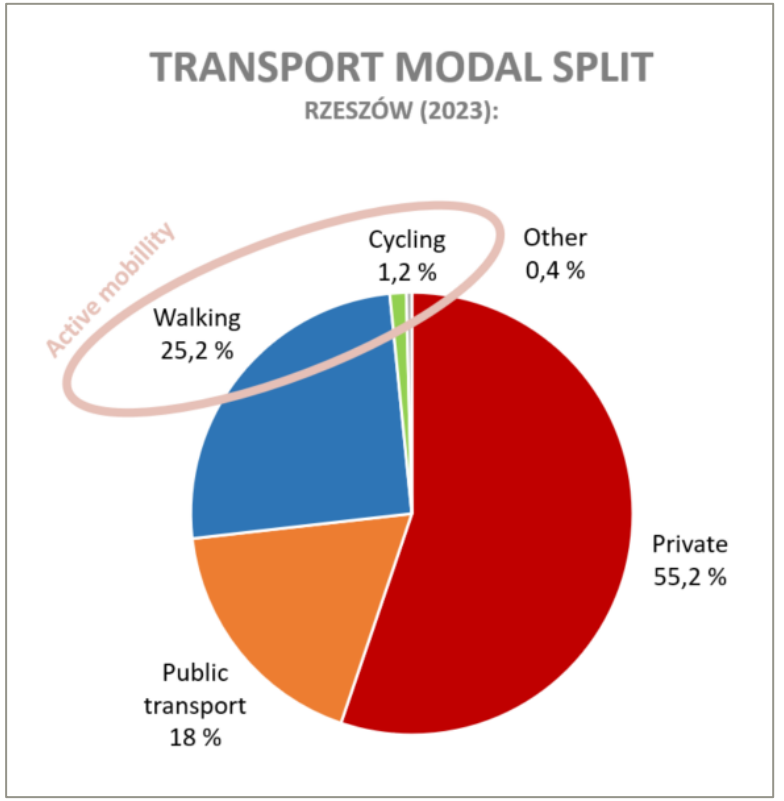

Kāpēc izvēlēties velosipēdus?

- ✓ Žešovā katru dienu iebrauc ~ 150 tūkst. transportlīdzekļu
- ✓ Kopējā dienas satiksmes plūsma cauri pilsētai sasniedz 250 tūkst. transportlīdzekļus
- ✓ Šaurās vietas (bottle neck) problēmu nevar atrisināt, būvējot vairāk auto joslu. Risinājums ir Par&Ride, sabiedriskās transports, veloinfrastruktūra.

Žešovas veloceļu tīkls (2025. gads)

Velosistēmas stiprās puses:

- Garākie nepārtrauktie veloinfrastruktūras posmi gar galvenajiem radiālajiem koridoriem
- Tieši savienojumi no piepilsētām uz pilsētas centru
- Stratēģiski nozīmīgi veloinfrastruktūras posmi gar pilsētas apvedceļu
- ITS (inteliģentā transporta sistēma) - gājēju un velosatiksmes plūsmas monitorings luksoforu regulētajās gājēju pārejās un krustojumos
- 65% iedzīvotāju dzīvo ne vairāk kā 15 minūšu brauciena attālumā ar velosipēdu no pilsētas centra (braucot ar ātrumu 20 km/h)
- Pieaug velonovietņu skaits Bike&Ride sistēmā, īpaši pie dzelzceļa stacijām
- Palielinās velonovietņu ar jumtu skaits
- Samazinās ar velobraukšanu saistīto ceļu satiksmes negadījumu skaits (no 137 2018.gadā līdz 109 2022.gadā)

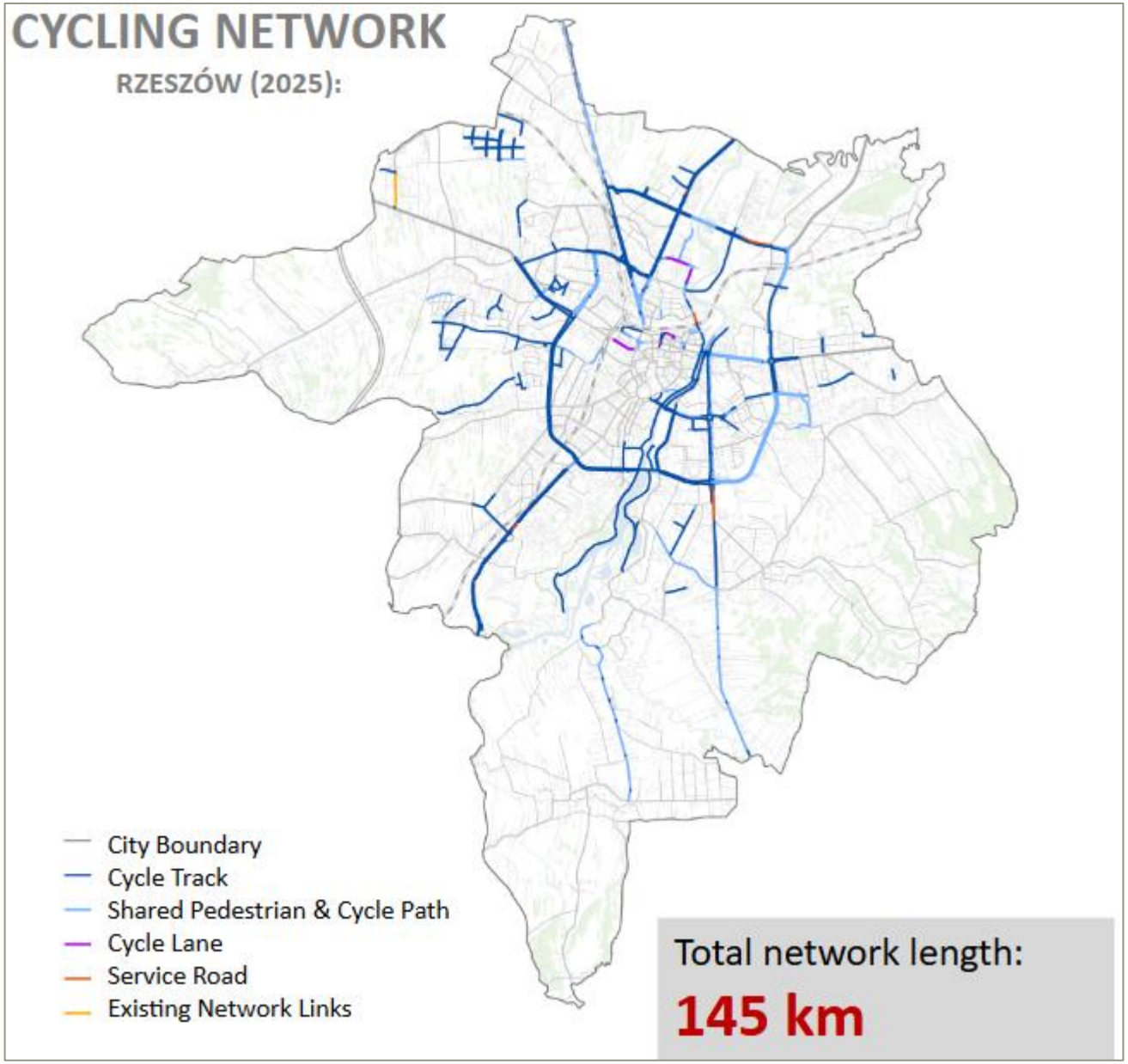

Piemēri:

Velonojume ar pašapkalpošanās velosipēdu remonta staciju pie dzelzceļa stacijas

Velonojume pie skolas un autobusa pieturas

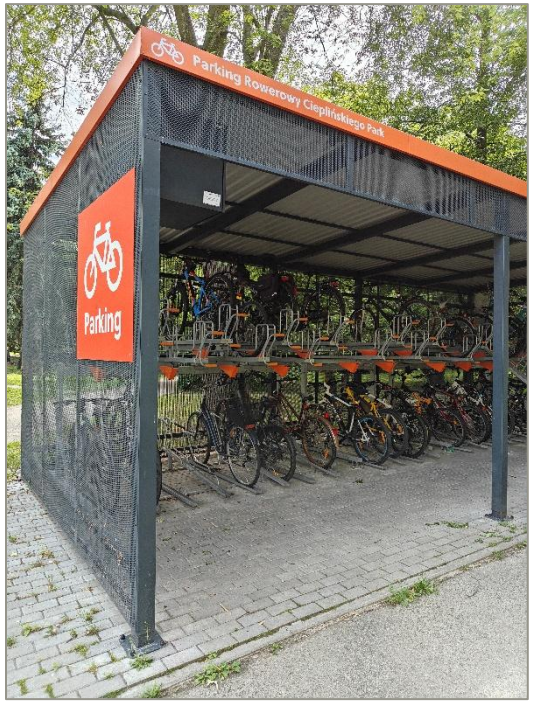

ITS – gājēju un velobraucēju detektēšana

Velosatiksmes sistēmas trūkumi Žešovā:

- Veloinfrastruktūras maršrutu nepietiekama nepārtrauktība
- Nepietiekams vai neatbilstošs maršrutu marķējums un norādes
- Neatbilstošs vai slikts seguma tehniskais stāvoklis
- Nepietiekams velonovietņu skaits pie nozīmīgiem transporta mezgliem
- Sadrumstalota veloinfrastruktūras pārvaldība dažādu apsaimniekotāju starpā

Progress kopš SUMP apstiprināšanas:

- Izbūvēti 3 km jauna veloceļa
- Veloceļš gar upi ir projektēšanas stadijā
- Uzstādīts papildus apgaismojums 250 gājēju un velosipēdistu pārejām
- Izstrādes stadijā ir jauni gājēju un velosipēdu tilti pāri šķēršļiem (upēm, dzelzceļam)
- Izveidota interaktīva digitālā karte

Nākamie soļi:

- «Skolas ielu» ieviešana – satiksmes ierobežojumi pie skolām mācību dienās plkst. 7:30-8:15
- Ātruma samazināšanas zonas (30km/h)
- Izglītojošas kampaņas
- U.c. pasākumi līdz 2030.gadam

Labās prakses piemēri:

Velosatiksmes uzskaite – stacionārs velosipēdistu skaitīšanas stends (totēms) (automātiski skaita garām braucošos velosipēdistus un reāllaikā parāda skaitīšanas rezultātus)

Labās prakses piemēri:

Pumptrase / Dirt parks / Skeitparks

Paldies!

www.interregeurope.eu/cycleright